SAK 18/2026

REGULERING AV FISKET ETTER VASSILD I 2027

1 SAMMENDRAG

ICES anbefaler at når maksimalt langtidsutbytte (MSY) tilnærmingen er benyttet skal fangstene av vassild i Barentshavet, Norskehavet, Skagerrak og Nordsjøen (ICES område 1,2,3a og 4) ikke overstige 18 377 tonn i 2027.

Det direkte fisket etter vassild foregår nord for 62ºN. I tillegg er det et betydelig bifangstfiske etter vassild og strømsild sør for 62°N.

Fiskeridirektoratet foreslår å sette av 6 590 tonn av kvoterådet til å dekke bifangst av strømsild sør for 62°N. Avsetningen er basert på 90 prosent av gjennomsnittlig fangst av strømsild sør for 62°N i perioden 2023–2026. Dette gir en foreslått totalkvote på 11 787 tonn til fisket etter vassild nord for 62°N i 2027, før eventuell avsetning til forskning og undervisning.

Fiskeridirektoratet foreslår å videreføre hovedtrekkene i reguleringen fra 2026, med en garantert kvote på 392 tonn per vassildtråltillatelse. Forbudet mot direktefiske etter vassild og strømsild sør for 62°N videreføres, samtidig som gjeldende bifangstadgang opprettholdes. Et eventuelt overfiske av bifangstavsetningen sør for 62°N skal ikke trekkes fra totalkvoten påfølgende år.

Den toårige kvotebytteordningen for fartøy med vassildtråltillatelse gjelder ut 2027 og vil bli evaluert i forbindelse med reguleringen for 2028.

2 FISKE ETTER VASSILD I NORGES ØKONOMISKE SONE

På grunn av en sterk økning i fangsten i 2006 og usikkerheten om bestandssituasjonen har fisket etter vassild vært kvoteregulert fra juli 2006. Fartøy med vassildtråltillatelse fisket totalt 20 562 tonn vassild nord for 62°N i Norskehavet i 2006. Fra og med 2007 har fisket vært begrenset av en totalkvote.

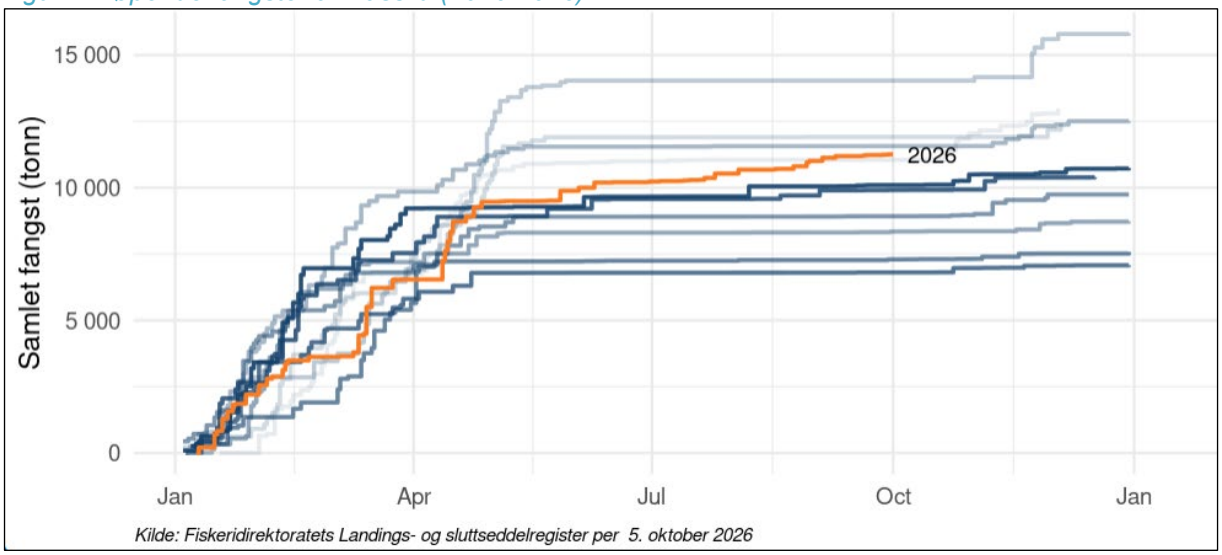
Tabell 1: Totalkvote i fisket etter vassild, 2007-2026

År	Kvote (tonn)
2007-2015	12 000
2016-2017	13 047
2018-2019	13 770
2020-2021	9 033
2022-2023	7 603
2024	10 000
2025	10 588
2026	11 073

I 2016 ble det innført kvotefleksibilitet i vassildfisket. Dette innebærer at over- eller underfiske av totalkvoten på inntil 10 % kan overføres til neste år, og at det dermed ikke er nødvendig med en egen avsetning til bifangst av vassild tatt av fartøy uten vassildtråltillatelse nord for 62°N.

Fisket etter vassild pågår i hovedsak på våren, men det er også noen fartøy som fisker senere på året, primært etter andre halvdel av oktober.

Figur 1: Løpende fangster av vassild (2016-2026)

Det ble i 2022 innført kvotebytteordning i fisket etter vassild. Se avsnitt 4.4.for detaljer om denne ordningen.

2.1 FISKET I 2025

Fisket var fra årets start regulert med garanterte kvoter på 355 tonn per vassildtråltillatelse. Av totalkvoten på 10 588 tonn vassild i 2025 ble det satt av 20 tonn til forsknings- og undervisningskvote, som ikke ble benyttet.

Tabell 2: Kvote og fangst av vassild i 2025

	Kvote (tonn)	Justert kvote (tonn)	Fangst (tonn)	Rest (tonn)
Ordinær kvote vassildtrål	10 568	10 247	10 540	-293
Forskning	20	20		20
Bifangst *nord for 62°N*			182	-182
Totalt	**10 588**	**10 267**	**10 722**	**-455**

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 5. oktober 2026

2.2 FISKET I 2026

For 2026 ble det fastsatt en totalkvote på 11 073 tonn vassild, og all fangst av vassild i Norges økonomiske sone nord for 62°N avregnes denne totalkvoten. Av dette er det avsatt 20 tonn vassild til forsknings- og undervisningskvote.

Fartøy som er tildelt vassildtråltillatelse i medhold av forskrift av 13. oktober 2006 om spesielle tillatelser til å drive enkelte former for fiske og fangst (konsesjonsforskriften) § 2-24 kan delta i direktefisket etter vassild i Norges territorialfarvann og økonomiske sone. Fra årets start kunne fartøy med vassildtråltillatelse fiske og lande en garantert kvote på 348 tonn vassild.

Tabell 3 : Fordeling av fangst i 2026

	Kvote (tonn)	Justert kvote (tonn)	Fangst (tonn)	Rest (tonn)
Ordinær kvote vassildtrål	11 053	10 598	10 109	489
Forskning	20	20		20
Bifangst *nord for 62°N*			224	-224
Totalt	**11 073**	**10 618**	**10 333**	**285**

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 5. oktober 2026

Per 2026 er det 30 vassildtråltillatelser. Seks fartøypar meldte inn kvotebytte for 2026 og 2027, og har dermed benyttet 12 tillatelser. 17 fartøy har fisket på egen kvote i 2026. Totalt 23 av 30 tillatelser er dermed tatt i bruk så langt i år.

Med unntak av 4 fartøy, har alle fisket på eller over fartøyets kvote på 348 tonn (696 tonn med kvotebytte). Det er som normalt ikke stort overfiske av fartøyenes kvote, og selv om noen fartøy har oversteget kvoten med større margin, ligger overfisket per tillatelse i gjennomsnitt 23 tonn over kvoten. Omfanget av overfiske er på tilsvarende nivå som vi har sett de siste årene, og som er beregnet inn når gruppekvoten fordeles.

Tabell 4: Antall tillatelser med fangst og maksimalkvote 2016-2026

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Antall deltakere	25	23	25	26	26	27	20	21	25	25	23
Antall kvotebytter							8	8	5	5	6
Maksimalkvote (tonn)	500	550	650	475	325	350	240	240	335	355	348
Gjennomsnittlig fangst per brukte tillatelse (tonn)	516	532	632	479	314	358	374	334	412	424	439

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 6. oktober 2026
Inkluderer fartøy med vassildtråltillatelse og minst fem tonn fangst.

3 RAMMEVILKÅR FOR REGULERING AV FISKET I 2027

3.1 BESTANDSSITUASJONEN OG BAKGRUNN FOR REGULERING

Fra og med 2015 begynte ICES å gi et separat råd for fiske etter vassild i ICES statistikkområde 1, 2, 3.a og 4. Dette har ført til at ICES-rådet kan brukes mer direkte inn i den norske rådgivingen. Områdene 1, 2, 3.a og 4 omfatter Barentshavet, østlige delen av Norskehavet, Nordsjøen og Skagerrak, og rådet gjelder for alle disse områdene da ICES anser at vassild sør og nord for 62°N er samme bestand.

ICES anbefaler at når maksimalt langtidsutbytte (MSY) tilnærmingen er benyttet, skal fangstene av vassild i Barentshavet, Norskehavet, Skagerrak og Nordsjøen ikke overstige 18 377 tonn i 2027 og 18 189 tonn i 2028. Siden toktet som gir opphav til den akustiske biomasseindeksen gjennomføres annet hvert år, gis det råd for to år.

3.2 FANGST AV STRØMSILD SØR FOR 62°N

Etter konsesjonsforskriften er det norske direktefisket etter vassild avgrenset til området nord for 62°N. Ettersom ICES' kvoteråd omfatter både området nord og sør for 62°N, må det gjøres et fradrag for å dekke bifangst av vassild sør for 62°N. Slik bifangst forekommer i industritrålfisket i Nordsjøen, hovedsakelig i fisket etter kolmule.

De siste årene har det vært registrert beskjedne mengder bifangst av vassild sør for 62°N, mens fangstene rapportert som strømsild har vært betydelig større. Det er vanskelig å skille mellom de to artene. Undersøkelser sammenfattet i ICES' metoderevisjon (benchmark) i 2020 tyder imidlertid på at fangstene rapportert som strømsild sør for 62°N i all hovedsak består av vassild.

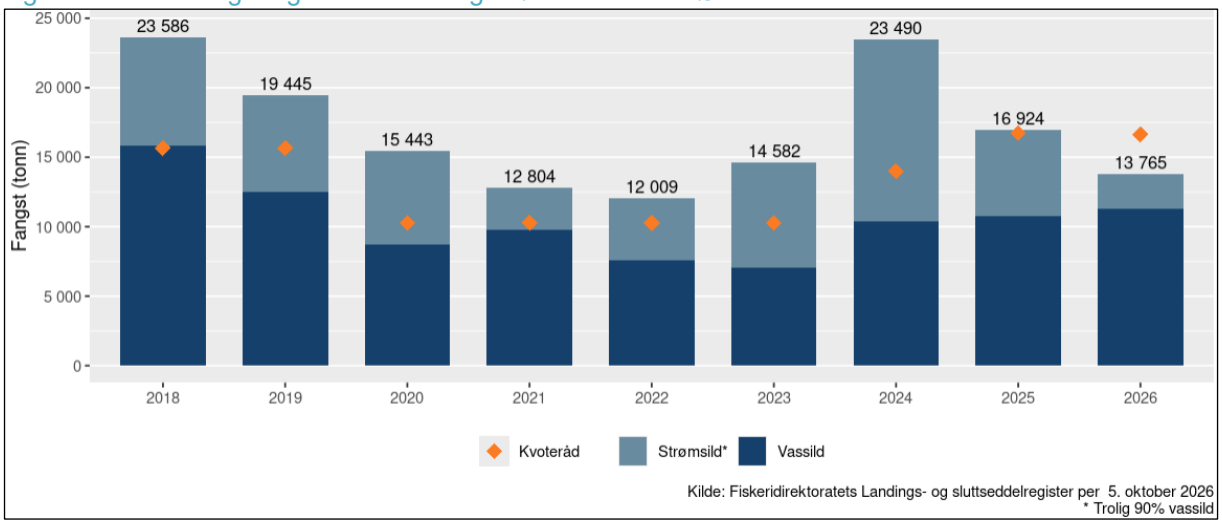
I kvoterådet for 2027–2028 legger ICES til grunn at om lag 90 prosent av fangstene i Nordsjøen er vassild, mens 10 prosent kan være strømsild. Næringen har tidligere stilt spørsmål ved om denne fordelingen bygger på et tilstrekkelig representativt datagrunnlag. Fiskeridirektoratet gjennomførte derfor syv landingsprøver og tok prøver fra seks enkelthal i 2023. Resultatene fra disse undersøkelsene støtter antakelsen om at minst 90 prosent av fangstene består av vassild.

Når fangstene rapportert som strømsild sør for 62°N i hovedsak regnes som vassild, har de samlede fangstene oversteget ICES' kvoteråd i en årrekke, med unntak av 2025 og 2026 (figur 2).

I 2017 ba Fiskeridirektoratet Havforskningsinstituttet om råd om hvordan avsetningen til fisket i Nordsjøen skulle beregnes. Havforskningsinstituttet anbefalte å benytte gjennomsnittlig bifangst av strømsild og vassild sør for 62°N de siste fem årene. Dette ga en avsetning på 1 886 tonn i 2018 og 2019.

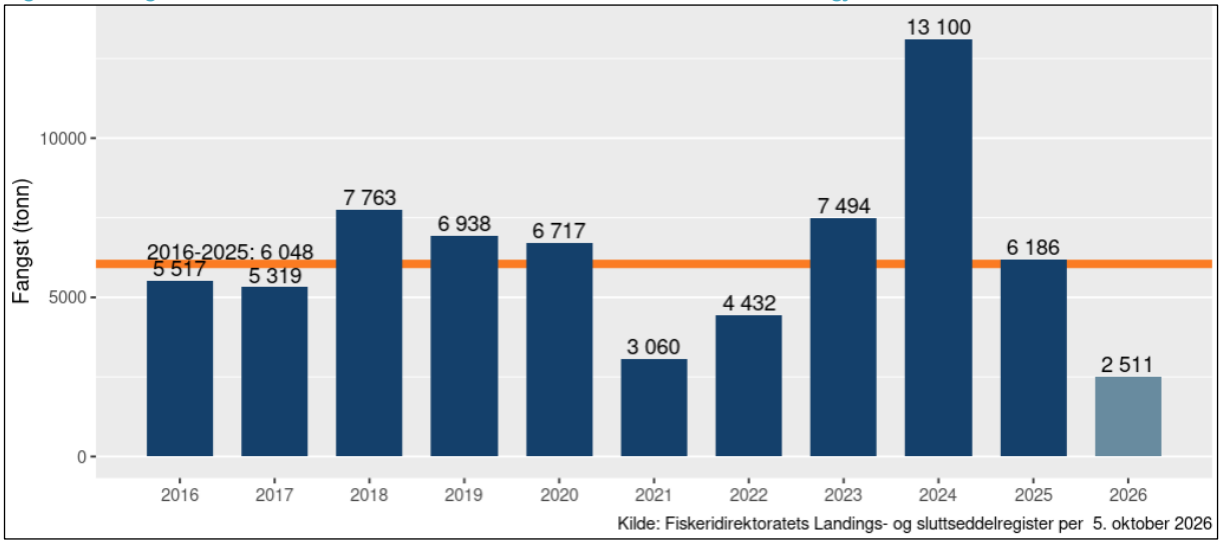
Beregningsmetoden har senere blitt justert. I 2020 og 2021 ble avsetningen redusert ved bruk av forholdstall basert på Norskehavsindeksen og en føre-var-buffer. For 2022 og 2023 ble avsetningen fastsatt til 90 prosent av fangstene i 2021, basert på utviklingen i strømsildfangstene og antakelsen om at 90 prosent av disse var vassild.

Figur 2: Kvoteråd og fangst av vassild og strømsild i hele NØS

Fangstene av strømsild sør for 62°N tas i industritrålfisket etter kolmule og øyepål (og leveres til mel- og oljeproduksjon). Hvor mye som har blitt fisket, har variert de siste årene. Etter en økning forrige tiår, falt fangstene i 2021, før den igjen økte i perioden 2022 – 2024, og falt igjen i 2025 (figur 3). At fangstene varierer fra år til år, gjør at en avsetning som bare baseres på det foregående året får liten sammenheng med de faktiske fangstene. Et gjennomsnitt av de fire siste årene er derfor benyttet. Per 6. oktober 2026 er gjennomsnittlig registrert fangst av strømsild og vassild i 2023-2026 på 7 322 tonn. 90 % av dette kvantumet vil bli lagt til grunn for å dekke uttaket i 2027.

Figur 3: Fangster av strømsild i NØS sør for 62°Nfor 2016-2026, samt gjennomsnitt

4 REGULERING AV FISKET ETTER VASSILD OG STRØMSILD I 2027

Fiskeridirektøren legger til grunn at reguleringen av fisket etter vassild også i 2027 omfatter hele Norges økonomiske sone.

Fiskeridirektøren foreslår at forbudet mot direktefiske etter vassild og strømsild i Norges territoriale farvann og økonomiske sone sør for 62°N videreføres.

Formålet med dette reguleringsmessige grepet er å få ned fiskepresset i Nordsjøen, noe som er en forutsetning for at vi skal klare å holde oss innenfor kvoterådet fra ICES.

4.1 TOTALKVOTE

Fiskeridirektoratet anbefaler at kvoten for 2027 settes på bakgrunn av det som er beskrevet i kapittel 3.

Fiskeridirektøren foreslår å sette av 6 590 tonn av ICES sitt råd på 18 377 tonn for å dekke bifangstfisket av vassild sør for 62°N, basert på 90 % av gjennomsnittsfangsten av strømsild og vassild i 2023-2026. Dette gir en totalkvote på 11 787 tonn vassild i Norges territoriale farvann og økonomiske sone nord for 62°N i 2027.

Fiskeridirektøren viser til pågående prosess med utlysning av forskningskvoter for 2027. Størrelsene på kvanta som avsettes til undervisningsordningen, forskningsformål og lærlingekvoter for 2027 er først kjent når endelig forskrift fastsettes rett før årsskiftet. En eventuell avsetning til forskning og undervisning vil gå til fradrag på totalkvoten. Avsetningenes størrelse utgjør en svært liten andel av totalkvotene i de enkelte fiskeriene og har derfor ingen betydning for forslaget til regulering.

4.2 KVOTER PÅ FARTØYNIVÅ

Per 6. oktober 2026 er det ifølge Fiskeridirektoratets konsesjons- og deltakerregister totalt 30 vassildtråltillatelser som potensielt kan fiske i 2027. Basert på deltakelsen de siste årene, kan det ventes at et lite antall tillatelser forblir ubrukt gjennom året.

Reguleringen av fisket etter vassild er basert på et toårig reguleringsopplegg for 2026 og 2027. Kvotene varierer mellom årene som følge av ulike ICES-råd og fradrag for fisket i Nordsjøen. Det er likevel ønskelig å sikre en mest mulig forutsigbar regulering gjennom toårsperioden. På grunn av usikkerhet knyttet til deltakelse og eventuelt

overfiske fra enkelte fartøy, foreslår Fiskeridirektoratet å videreføre ordningen med garanterte kvoter, med en tilnærmet flat fordeling som i 2026.

Fiskeridirektøren foreslår at fartøy med vassildtråltillatelse kan fiske og lande en garantert kvote på 392 tonn vassild i 2027.

4.3 TILLATT BIFANGST AV VASSILD OG STRØMSILD SØR FOR 62°N

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre grensene for tillatt bifangst av vassild og strømsild sør for 62°N.

Fiskeridirektøren foreslår at gjeldende praksis for avregning av bifangst sør for 62°N videreføres.

Dette innebærer at et eventuelt overfiske av bifangstavsetningen ikke vil gå inn i kvoteregnskapet som en minussaldo som skal trekkes fra totalkvoten påfølgende år. Ved et eventuelt overfiske må det vurderes å stramme inn på bifangstadgangen for 2028.

4.4 KVOTEBYTTEORDNING

Fiskebåt etterspurte en kvotebytteordning i fisket etter vassild i 2020, og argumenterer for at ordningen ville bedre marginene i et lite lønnsomt fiskeri i en situasjon med utsikter til lavere kvoter enn normalt. Det er også vist til miljøaspektet. Forslaget fikk støtte av Norges Fiskarlag. Da Fiskebåt første gang etterspurte ordningen lå kvotene pr. fartøy på 325 tonn. I 2022 ble hvert fartøy tildelt en fartøykvote på 225 tonn og et maksimalkvotetillegg på 15 tonn. Under reguleringsmøtet i 2022 anførte næringen at en kvotebytteordning er helt nødvendig for å få et drivverdig fiskeri. Kvotebytteordningen ble vedtatt for å sikre et tilstrekkelig kvotegrunnlag i 2022 og 2023 for de fartøyene som deltar i fiskeriet.

Kvotebytteordningen ble vedtatt 19.12.2025 for å sikre et tilstrekkelig kvotegrunnlag i 2026 og 2027 for de fartøyene som deltar i fiskeriet. Kvotebytteordningen er nærmere regulert i forskrift om bytte av vassildkvote for årene 2026 og 2027 for fartøy med vassildtråltillatelse, og utformet etter mal av de årlige kvotebytteordningene som har vært vedtatt i fisket etter lodde og i fisket etter kolmule/nordsjøsild.

Ordningen er toårig, og gir to fartøy mulighet til å bytte kvoter på en slik måte at det første fartøyet fisker begge kvotene det første året, og det andre fartøyet fisker begge kvotene i det andre året. Denne ordningen fungerer godt for vassildfisket, da kvoterådet fra ICES gis for en to-årsperiode og de deltakende fartøyene er regulert med like kvoter. Videre er det få deltagende fartøy og alle tilhører samme fartøygruppe. Erfaring viser at ordningen er i bruk, og i 2026-2027 er det per 7. oktober meldt inn seks kvotebytter, jf. kapittel 2.2.

Gjeldende forskrift om to årig kvotebytteordning i direktefisket etter vassild for fartøy med vassildtråltillatelse gjelder til og med 2027, og ordningen vil bli evaluert før 2028.

4.5 ÅPNINGSDATO

Åpningsdatoen for 2017 ble fremskyndet til fra 1. februar i 2016 til 1. januar. Bakgrunnen var blant annet at en tidlig på året har fått uønsket bifangst av sild; dette er ikke lenger tilfellet. Vi ser av figur 1 at det har vært til dels betydelig aktivitet i januar siden fremskyndelsen av åpningsdatoen. Fiskeridirektoratet anbefaler åpningsdatoen videreført.

Fiskeridirektøren foreslår å sette åpningsdatoen i fisket etter vassild i 2027 til 1. januar.

4.6 MELDING OM UTSEILING

Av hensyn til planlegging av inspeksjoner om bord på fartøy som fisker etter vassild er det hensiktsmessig at Sjøtjenesten får beskjed om utseiling god tid på forhånd.

Fiskeridirektoratet erfarer at ordningen er vellykket og den anbefales derfor videreført. Det er imidlertid en utfordring at meldingene om utseiling kommer i mange ulike kanaler og til ulike personer i direktoratet. I ny forskrift vil det derfor angis at melding skal sendes på e-post til sjotjenesten@fiskeridir.no.

Fiskeridirektøren foreslår at fartøy som vil fiske etter vassild må melde fra til Sjøtjenesten 48 timer før utseiling.

4.7 OMRÅDESTENGINGEN PÅ TRÆNADJUPET

I et område på Trænadjupet har man tidligere hatt høy innblanding av hyse, sei og uer, og man stengte flere år området med hjemmel i RTC-regimet i perioden fra 25. februar til 31. mars. Fra 2019 har Fiskeridirektoratet funnet det hensiktsmessig å forhåndsstenge området i denne perioden og stille krav om inspektør ombord for å fiske.

Den forhåndsfastsatte stengingen ble ikke videreført i 2026. Bakgrunnen var at det over flere år hadde vært forholdsvis liten innblanding av bunnfisk, samtidig som den omfattende område- og tidsmessige stengingen gjorde det vanskelig å avvikle vassildfisket i mars. Området kan fortsatt stenges dersom innblandingen av bunnfisk gjør dette nødvendig i medhold av RTC-regimet.

Fiskeridirektøren foreslår at det heller ikke i 2027 innføres en forhåndsfastsatt stenging for vassildfisket på Trænadjupet. Eventuelle behov for områdestenging håndteres gjennom RTC-regimet.